

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de avocata Aurelia Mîrzîncu și de inculpatul Chirilă Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2019, în privința inculpaților

Botnari Ivan XXXXXX;

Chirilă Mihail XXXXXX;

Chirilă Ion XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 28.12.2018 – 29.03.2019,
instanța de apel: 19.04.2019 – 25.11.2019,
instanța de recurs: 19.02.2020 – 06.05.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 29 martie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Botnari Ivan a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

Chirilă Mihail a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

Chirilă Ion a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare, și în baza art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani și 6 luni închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

2. Instanța de fond a constatat că la 29 iulie 2018, aproximativ orele 19.30, inculpații Botnari I., Chirilă M. și Chirilă I., împreună cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură penală separată, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în strada XXXXXX, XXXXXX, în preajma gospodăriei lui Vlas S., adică în loc public, acționând de comun acord să încalce ordinea publică, prin acțiuni de necuviință și neobrăzare, manifestând o neglijare premeditară a conduitei și liniștii în societate, în prezența mai multor persoane, i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele lui Leancă V., cauzându-i, conform raportului de constatare medico-legală nr. 201822P0411 din 31.07.2018, vătămări corporale ușoare, și anume: echimoze în jurul ochilor cu revărsat de sânge în conjunctiva ochiului stâng, excoriație a regiunii fronto-temporală pe dreapta.

Ulterior, continuându-și acțiunile huliganice, au pătruns în gospodăria lui Vlas S., agresându-l fizic pe Fliștoc S. pentru faptul că acesta a încercat să le curme acțiunile huliganice și a luat apărarea lui Leancă V., îmbrâncindu-l și aplicându-i lovituri cu picioarele peste corp. La cerința lui Vlas S. de a înceta acțiunile violente și de a părăsi domiciliul ei, ultimii nu s-au supus, continuând să-l agreseze fizic și pe Naclitchii V., aplicându-i lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, cauzându-i, conform raportului de constatare medico-legal nr. 201822P0412 din 31.07.2018, vătămări corporale neînsemnate, și anume, echimoză în jurul ochiului drept cu trecerea la regiunea temporală dreaptă, corp, mâini, excoriații ale cotului mâinii stângi.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.

Chirilă I., la data de 22 septembrie 2018, aproximativ ora 16.00, aflându-se la domiciliul concubinei sale Tașcă E., din XXXXXX, XXXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în rezultatul unui conflict, a îmbrâncit-o de la balconul casei, ultima căzând jos, cauzându-i, conform raportului de constatare medico-legal nr. 201822P0523 din 05.10.2018, vătămări corporale ușoare, și anume, echimoze pe cap și gamba dreaptă, excoriații pe genunchiul drept.

Tot el, pe parcursul zilelor următoare, urmând scopul de a-i cauza lui Tașcă E. suferințe fizice și psihice, a înjurat-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i onoarea și demnitatea, i-a aplicat lovituri cu palmele și picioarele și a amenințat-o cu răfuială fizică. Ca rezultat, pe 04 octombrie 2018, aproximativ ora 11.00, Tașcă E. a tentat să

se sinucidă, administrând pastile și insulină în doză mare, viața acesteia fiind salvată datorită implicării prompte a lui Gheorghită V., care a anunțat salvarea.

Acțiunile inculpatului Chirilă I. au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, ca acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin determinarea la sinucidere sau încercarea de sinucidere.

Instanța a reținut că inculpații au recunoscut integral vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75, 84 Cod penal, că inculpații au comis infracțiuni mai puțin grave, se caracterizează pozitiv, nu au antecedente penale, ca circumstanțe atenuante fiind căința sinceră și săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, cea agravantă fiind săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, că inculpatul Chirilă I. a comis și infracțiunea prevăzută la art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, care se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani, s-a împăcat cu partea vătămată și aceasta a solicitat să nu fie pedepsit prea aspru, are la întreținere trei copii minori, iar antecedentele penale sunt stinse, concluzionând că reeducarea și corectarea acestora este posibilă cu stabilirea unei pedepse în condițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fără izolare de societate, acordându-le posibilitatea de a se reintegra în societate.

Totodată, instanța a statuat că cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate la efectuarea expertizei medico-legale în mărime de 256 lei din contul inculpaților Botnari I., Chirilă M. și Chirilă I. și încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale în mărime de 448 lei de la Chirilă I., urmează a fi respinsă pe motiv că cheltuielile vizate nu se încadrează în prevederile art. 227 Cod de procedură penală, acestea survenind în cazul administrării probelor din partea acuzării ce constituie probatoriu pe cauza penală dată, necesitatea căruia era condiționată pentru demonstrarea vinovăției.

3. Procurorul în Procuratura raionului Hâncești, Natalia Braila, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Chirilă I. să-i fie stabilită pedeapsa de 7 ani închisoare, cu executare, cu încasarea din contul tuturor inculpaților a cheltuielilor judiciare în sumă de 256 lei, iar de la inculpatul Chirilă I. și cheltuielile judiciare în sumă de 448 lei.

Apelanta a invocat că la stabilirea pedepsei inculpatului Chirilă I., nu au fost respectate prevederile art. 75 Cod penal potrivit căror, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea infracțiunii i se aplică pedeapsa echitabilă în limitele fixate de partea specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal.

Deși inculpatul Chirilă I. a recunoscut vina și cauza a fost judecată în procedură simplificată, pedeapsa de 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pe un termen de 5 ani, este prea blândă și neproportională cu circumstanțele cauzei, ori, acesta a comis o infracțiune mai puțin gravă și una gravă, se caracterizează negativ, anterior a fost sancționat contravențional pentru 13 fapte contravenționale de injurie, huliganism, consum de băuturi alcoolice în locuri publice, vătămarea integrității corporale, ca circumstanțe care agravează răspunderea au fost stabilite săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică.

Mai mult, inculpatul nu este la prima abatere de la lege, anterior fiind condamnat pentru comiterea unei infracțiuni de viol și de violență în familie. Cu toate că antecedentele penale sunt stinse, inculpatul nu a pășit pe calea corijării și din nou a comis o infracțiune de violență în familie, în rezultatul căreia partea vătămată a tentat să se sinucidă. Totodată, inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, concubinează concomitent cu două femei, ambele fiind supuse acțiunilor de violență domestică.

Potrivit art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa penală mai are și scopul restabilirii echității sociale și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și altor persoane, fapt nereținut la stabilirea pedepsei.

Pe lângă aceasta, din contul inculpaților Chirilă I., Chirilă M. și Botnari I. urmează a fi încasate cheltuielile judiciare în sumă de 256 lei, iar din contul inculpatului Chirilă I. și costul serviciilor de expertizare a părții vătămate Tașcă E. în sumă de 448 lei.

Ori, conform art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, cuprinzând sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Norma citată este una generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile, dar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil, prin încasarea ulterioară a cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat, și anume, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Astfel, solicitarea acuzării este motivată, iar instanța de judecată urma să încaseze cheltuielile judiciare din contul inculpaților.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2019, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Chirilă Ion, recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

De la inculpații Chirilă I., Chirilă M. și Botnari I. s-au încasat, în mod solidar, în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 256 lei, iar de la inculpatul Chirilă I. s-au încasat și cheltuielile judiciare în mărime de 448 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei inculpatului Chirilă I., instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui.

Astfel, inculpatul Chirilă I. a comis o infracțiune mai puțin gravă și una gravă, iar în calitate de circumstanțe atenuante, instanța de fond a reținut căința sinceră și comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni.

Însă, instanța de fond eronat a stabilit că inculpatul a comis pentru prima dată o infracțiune, deoarece acesta anterior a fost condamnat prin sentința din 03.03.2019 în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Totodată, se atestă că inculpatul Chirilă I. a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate și s-a căit sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei în ordine simplificată, anterior a fost judecat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, se caracterizează negativ, anterior a fost atras la răspundere penală și la răspundere contravențională pentru comiterea contravențiilor de injurie, huliganism nu prea grav, consum de băuturi alcoolice în locuri publice, vătămarea integrității corporale, că locuiește în concubinaj cu Graur E. și au la întreținere patru copii minori, ca circumstanță agravantă fiind stabilită – săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate.

Infracțiunea prevăzută la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, iar fapta prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal - cu închisoare de la 6 la 12 ani.

În corespundere cu principiile generale de stabilire a pedepsei, consfințite de art. 61 alin. (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunilor care se califică ca infracțiune mai puțin gravă și gravă, ținând cont de limitele minime și maxime ale pedepselor prevăzute de normele incriminate, corectarea inculpatului este posibilă cu aplicarea unei pedepse penale pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, iar în baza art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni.

Deci, soluția instanței de fond referitor la aplicarea inculpatului a pedepsei pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 287 alin. (2) lit. b) și 201¹ alin. (3) lit. b) Cod Penal este legală, întemeiată și echitabilă, ori, acesta a recunoscut vina integral și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, s-a căit sincer de cele comise, are la întreținere copii minori și s-a împăcat cu partea vătămată Tașcă E.

Prin urmare, nu este întemeiată, legală și echitabilă solicitarea acuzării privind aplicarea unei pedepse cu 3 ani închisoare pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și 5 ani închisoare - în baza art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, aceasta fiind o pedeapsă prea aspră în raport cu circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului.

În același timp, instanța de fond a dispus în conformitate cu art. 90 Cod penal suspendarea condiționată a executării pedepsei penale stabilită în privința inculpatului, indicând că nu a fost confirmat prin careva probe că acesta este periculos pentru societate, pune în pericol viața și sănătatea părții vătămate sau alte circumstanțe care ar permite instanței de a considera el urmează a fi privat de libertate.

Ori, instanța de fond nu și-a motivat soluția referitor la modalitatea de executare a și nu a invocat în baza căror circumstanțe a stabilit faptul că inculpatul nu prezintă pericol pentru societate, fiind realizabil scopul pedepsei fără privare de libertate.

Astfel, în cazul stabilirii pedepsei închisorii și duratei ei, continuă operațiunea de individualizare sub aspectul de executare prin numirea tipului penitenciarului și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe un termen de probă stabilit de instanța de judecată.

În afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța de judecată trebuie să dea o motivare suplimentară a concluziei privind irraționalitatea executării reale a pedepsei stabilite.

Aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia. În afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța de fond trebuia să motiveze suplimentar, din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul de pedeapsă stabilit. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este cazul să o acorde.

Deci, inculpatul Chirilă I. nu este la prima abatere de la legea penală, fiind condamnat la 03.03.2016 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității

Cu toate că instanța de fond a stabilit circumstanța agravantă - comiterea infracțiunii în stare de ebrietate și, în pofida faptului că antecedentele penale sunt stinse, totuși la individualizarea urmează a fi apreciat și faptul că inculpatul anterior a mai fost judecat.

Acest fapt se impune prin prisma art. 61 alin. (2) Cod penal, urmând a constata dacă pedepsele aplicate anterior și-au atins scopul de corectare a inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, iar noua pedeapsa va asigura realizarea scopului pedepsei penale.

Prin urmare, soluția instanței de fond privind dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei în privința inculpatului Chirilă I. nu poate fi menținută, ori, stabilirea acestei modalități de executare a pedepsei este contrară personalității acestuia, care anterior a fost atras la răspundere penală, dar care nu și-a făcut careva concluzii și a comis cu intenție directă o infracțiune mai puțin gravă și una gravă, se caracterizează negativ, urmând a-i fi aplicată pedeapsa sub formă de închisoare.

Astfel, inculpatului Chirilă I., recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal al RM, în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor stabilite i se va aplica pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, ori, scopul pedepsei penale de corectare și reeducare, de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, poate fi atins doar cu izolarea acestuia de societate, ceea ce va constitui pedeapsă echitabilă, de natură să aducă atingere scopului pedepsei prevăzut de art. 61 Cod penal.

Totodată, potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de

judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Ori, în cadrul procesului penal au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 256 lei, pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară din nr. 201822P0411 din 31.07.2018 - 128 lei și efectuarea raportului de expertiză judiciară din nr. 201822P0412 din 31.07.2018 - 128 lei.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, iar cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

Deci, solicitarea acuzării privind încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor judiciare în sumă de 256 lei este întemeiată, ori, în conformitate art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, urmând a fi dispusă încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 256 lei, în mod solidar, de la inculpații Botnari I., Chirilă M. și Chirilă I.

În același timp, au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 448 lei și pentru efectuarea raportului de constatare nr. 201822P0523 din 05.10.2018 în privința părții vătămate Tașcă E., astfel că de la inculpatul Chirilă I. urmează a fi încasate cheltuielile judiciare în sumă de 448 lei.

5. Avocata Aurelia Mîrzîncu a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului Chirilă I., în care solicită casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de aplicarea pedepsei ultimului și încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpații *Botnari I., Chirilă M.*, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră în raport cu fapta comisă și consecințele acesteia, fiind omis faptul că inculpatul și-a recunoscut pe deplin vina, a colaborat activ cu organele de urmărire penală, iar cauza a fost examinată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, în împrejurările în care inculpatul și-a recunoscut pe deplin vina, se căiește sincer de cele comise, este angajat în câmpul muncii, are la întreținere trei copii minori, urmează a fi menținută sentința instanței de fond.

Mai mult, instanța de apel a încasat ilegal de la inculpat în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate la efectuarea expertizelor medico-legale în sumă de 256 lei și 448 lei.

Ori, potrivit art. 6§2 din CEDO, sarcina probațiunii este pusă pe seama organului de urmărire penală, persoana acuzată de un delict beneficiind de prezumția nevinovăției stipulată la art. 8 Cod de procedură penală.

Astfel, rezultă obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și, implicit, asumarea cheltuielilor aferente procesului.

Potrivit art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei..., de către organul de urmărire penală.

Conform art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat.

Inculpatul nu a solicitat personal numirea și efectuarea raportului de expertiză, aceasta a fost solicitată de organul de urmărire penală în vederea administrării probelor, iar aceste cheltuieli urmează să fie achitate din bugetul de stat.

Deci, la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat întocmai principiile de bază care reglementează desfășurarea unui proces penal echitabil, ilegal dispunând încasarea cheltuielilor de judecată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 Cod de procedură penală.

5.1. La fel, avocata Aurelia Mîrzîncu a declarat recurs ordinar și în numele inculpatului Chirilă M., în care solicită casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpații Chirilă M., *Botnari I. și Chirilă I.*, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a indicat că instanța de apel a încasat ilegal de la inculpați în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate la efectuarea expertizelor medico-legale în sumă de 256 lei.

Potrivit art. 6§2 din CEDO, sarcina probațiunii este pusă pe seama organului de urmărire penală, persoana acuzată de un delict beneficiind de prezumția nevinovăției stipulată la art. 8 Cod de procedură penală.

Astfel, rezultă obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și, implicit, asumarea cheltuielilor aferente procesului.

În corespundere cu art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei..., de către organul de urmărire penală.

Conform art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat.

Inculpatul nu a solicitat personal numirea și efectuarea raportului de expertiză, aceasta a fost solicitată de organul de urmărire penală în vederea administrării probelor, iar aceste cheltuieli urmează să fie achitate din bugetul de stat.

Deci, la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat întocmai principiile de bază care reglementează desfășurarea unui proces penal echitabil, ilegal dispunând încasarea cheltuielilor de judecată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 Cod de procedură penală.

5.2. A declarat recurs ordinar și inculpatul Chirilă I., în care solicită casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de *executarea pedepsei aplicate, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.*

Recurentul a invocat că pe parcursul examinării cauzei a manifestat căință activă pentru faptele săvârșite, s-a împăcat cu părțile vătămate, a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, are la întreținere patru copii minori și se caracterizează pozitiv.

Ori, prin aplicarea pedepsei cu închisoare, va fi în imposibilitate de a participa la educarea și întreținerea copiilor minor, fiind prejudiciat interesul acestora.

Prin urmare, în împrejurările stabilite și în raport cu circumstanțele atenuante existente, instanța de apel, dispunând izolarea lui de societate, i-a stabilit o pedeapsă prea aspră.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursurile de pe rol, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5.- 5.2. din decizie*).

Rezultă că, recursurile ordinare nu îndeplinesc cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale avocatei și al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare ale avocatei și al inculpatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5.-5.2. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, inclusiv cele reproduse în *pct. 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului Chirilă I., în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 alin. (1) Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că, în împrejurările în care inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă și una gravă, fiind în stare de ebrietate, se caracterizează negativ, a mai fost anterior atras la răspundere contravențională și penală pentru săvârșirea unei infracțiuni similare dar nu s-a corectat, fiind predispus spre săvârșirea infracțiunilor, chiar și în prezența circumstanțelor atenuante invocate de recurenți, pedeapsa aplicată de instanța de fond și suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, persoana celui vinovat și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului Chirilă I. în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

La fel, se atestă că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpaților în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală.

Ori, conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, în speță, cheltuielile judiciare urmează a fi recuperate de la inculpați, având în vedere că statul a fost pus în situația de a suporta cheltuieli pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, corect ținând cont de particularitățile cazului dat, cheltuielile încasate neconstituind sumele plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, nefiind constatat că plata lor poate influența substanțial situația materială a persoanelor care, eventual, se află la întreținerea inculpaților.

Pe lângă aceasta, recursurile ordinare, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.-5.2. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului Chirilă I. și a cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul pedepsei penale și cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursuri au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la

baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului Chirilă I. pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocata Aurelia Mîrzîncu și de inculpatul Chirilă Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2019, în privința inculpaților Botnari Ivan XXXXX, Chirilă Mihail XXX și Chirilă Ion XXX, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 mai 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun